

De zondvloed

Periodethema: schepping en zondvloed
Genesis 7 en 8: 1-19 en 9: 8-17

a. Het water komt (Gen. 7)

UITLEG VAN DE TEKST

We hebben de vorige keer gehoord dat de Heere de mensen in de dagen van Noach vanwege hun goddeloosheid van de aardbodem wil verdelgen. Door een watervloed zal alles wat op de aarde leeft, omkomen. Met Noach richt de Heere echter een verbond op. Hij zal met zijn huisgezin behouden blijven. Noach krijgt van de Heere de opdracht om midden op het land een groot schip te bouwen, terwijl er nog niets van het oordeel te zien is. In Hebr. 11 lezen we dat Noach door het geloof, door Goddelijke aanspraak vermaand (onderwezen) zijnde van de dingen die nog niet gezien werden en bevreesd geworden zijnde, de ark heeft toebereid tot behoudenis van zijn huisgezin. Tijdens de bouw hamert hij erop dat de mensen zich moeten bekeren. In het Nieuwe Testament wordt Noach immers de prediker der gerechtigheid genoemd.

Na honderdtwintig jaar is de bouw van de ark voltooid. Dan krijgt Noach van de Heere het bevel om met zijn gezin in de ark te gaan. Opnieuw geeft de Heere getuigenis van Noachs rechtvaardigheid (vers 1). Noach leefde zoals de Heere dat van hem vroeg en behaagde Hem daarmee. De Heere geeft verder nauwkeurige aanwijzingen over de dieren die in de ark moeten. Van alle reine dieren moeten er elk zeven paar in de ark. Deze dieren dienen na de zondvloed als offergave (Gen. 8: 20), zodat hun voortbestaan méér bedreigd werd dan dat van onreine dieren. Van alle onreine dieren moet er een mannetje en een vrouwtje in de ark, zodat straks na de zondvloed de soort in stand kan blijven. Met de vogels in vers 3 zullen ook de reine bedoeld zijn.

Voor dit werk krijgt de 600 jaar oude Noach een week de tijd, dan zal het water komen, veertig dagen en veertig nachten lang en zal de aardbodem verdelgen. Noach doet wat de Heere hem opdraagt. Waarschijnlijk is hij er niet zelf op uitgegaan om al die dieren bij elkaar te zoeken. In vers 9 lezen we dat ze twee aan twee tot Noach in de ark kwamen. Twee aan twee komen de verschillende dieren naar de ark toegevlogen, -gekropen of -gelopen. Een mannetje en een vrouwtje van ieder soort. Van de onreine dieren een paar, van de reine dieren zeven paar. De dieren komen uit de bossen en schuilhoeken tevoorschijn en worden door Gods hand naar de ark geleid en krijgen van Noach een plaats in de ark. Zoals de dieren in vrede met elkaar leefden vóór de zondeval, zo komen ze in vrede naar de ark. We lezen nergens dat onderweg een leeuw een lam aanvalt en opeet. De komst van al die verschillende dieren naar de ark in die zeven dagen moet toch wel indruk op de mensen uit de dagen van Noach gemaakt hebben. Mozes vermeldt deze gebeurtenis zelfs tweemaal, nl. in vers 7-9 en vers 13-16 om zo het wonder te benadrukken. Het is voor de goddeloze mensen een teken dat de woorden van God, door Noach gesproken, werkelijk in vervulling gaan. Ook door dit wonder wil de Heere hen nog roepen. Wat is de Heere traag tot toorn, want na die honderdtwintig jaar is Zijn geduld nog niet op. Er volgt nog een week genadetijd, waarin ze Noach en zijn vrouw, hun drie zonen Sem, Cham en Jafeth met hun vrouwen de ark binnen zien gaan en daarna al die dieren. Als iedereen binnen is, sluit niet Noach, maar de Heere de deur. Het slot van vers 16 vermeldt dat Hij de deur achter Noach toesluit. En als de Heere sluit, wie zal dan openen?

Het wijst op Gods liefdevolle zorg en bescherming. In het gebed uit het doopformulier bidden we dat de gelovige Noach, zijn acht zielen, door Gods grote barmhartigheid behouden en bewaard wordt. De hand die de deur van de ark toesluit, opent daarna 'alle fontein en des groten afgronds en de sluizen des hemels' (vers 11). Het water komt van twee kanten. Het water spuit uit de aarde naar boven en het water stort in een overvloedige plasregen naar beneden. Gods straf is huiveringwekkend. Wel veertig dagen en nachten lang blijft het regenen. In vers 20 lezen we dat het water stijgt tot vijftien el, dat is ongeveer zesentwintig meter, boven de top van de hoogste berg. Er wordt verondersteld dat de dertig el hoge ark een diepgang in het water had van de helft daarvan, dus van vijftien el, en daarom over de hoogste berg kon heendrijven. Het water van Gods oordeel overspoelt alles en verdelgt alles wat leeft op de aardbodem. De mensen, die de waarschuwingen van Noach in de wind hebben geslagen, komen om. Ze hebben misschien wel redding gezocht in de bomen of op de bergen, maar ook daar komt het water. Er is alleen behoud in de ark. Ook alle dieren buiten de ark verdrinken. De vogels (boven de aardbodem) konden evenmin blijven leven. Zij kwamen om van de honger of verdronken. Het water bedekt namelijk 150 dagen lang de aarde. Over de vissen wordt uiteraard niet gesproken. Alleen Noach blijft over en al wat met hem in de ark is. God maakt geen definitief einde aan de zondige en gebroken schepping. Uit genade maakt Hij een nieuw begin.

TER OVERWEGING

Het is belangrijk om deze aangrijpende geschiedenis, waarin zoveel mensen en dieren sterven, sober te vertellen. We mogen echter niet verzwijgen dat God rechtvaardig is en daarom de zonde niet door de vingers ziet, maar straft. God laat niet met Zich spotten. Maar Hij is ook lankmoedig en barmhartig. Hij voert de straf niet gelijk uit. Hij geeft het volk in de dagen van Noach nog 120 jaar de tijd om zich te bekeren. Daarna volgt er nog een week waarin ze zien dat al die dieren en Noach en zijn gezin de ark binnengaan. Maar zelf blijven ze buiten. En wij? Hoelang heeft de Heere met ons al geduld gehad als we nog buiten de ark zijn? Hoeveel jaar heeft hij ons al gegeven om ons tot Hem te bekeren? Ook vandaag mag erop gehamerd worden dat we alleen in de ark veilig zijn. De ark wijst op Christus: de Ark der behoudenis. Als we door het geloof in Hem zijn, zijn we veilig en wel bewaard. Daar is beschutting tegen de toekomstige toorn van God. Hij draagt zondaren veilig over de donkere wateren van Gods toorn. Hij is Zelf in dat donkere water ondergegaan.

Alle baren en golven van Gods toorn zijn over Hem heengegaan, daarom zal geen enkel golf van Gods toorn Zijn kinderen overstromen. De deur van de ark wijst eveneens op Christus, Die van Zichzelf zegt: 'Ik ben de Deur.' De ark had maar één deur, zo is er ook maar één Naam, door Welke wij moeten zalig worden. Die deur was ruim, want een olifant moest er doorheen kunnen. Door de deur der genade kan de grootste zondaar! Die deur van de ark wordt door de Heere gesloten. Dan is de genadetijd voorbij. Dan is het eeuwig buiten door eigen schuld of eeuwig binnen uit enkel genade. Die in de ark zijn, worden door het oordeel heen behouden. Hun geloof heeft hen behouden. Ze zijn gelovig de weg ter ontkoming, die God had aangewezen, gegaan. Ook nu is er alleen redding van het oordeel van God door gelovig te gaan op de weg die Gods Woord ons wijst. Die weg is het geloof in Christus. In Zijn rede over de laatste dingen haalt de Heere Jezus in Matth. 24: 37-44 de geschiedenis van de zondvloed aan als waarschuwend voorbeeld. We moeten waakzaam en bereid zijn. We moeten niet denken dat het leven altijd maar door zal gaan zoals men dacht in de dagen van Noach voor de zondvloed: ze aten en dronken en trouwden. En meer niet! Ze namen wat Noach zei niet serieus. Totdat de deur dicht ging en het water kwam. Maar toen was het te laat. Zo zal ook onverwacht de Zoon des mensen terugkomen. Hoe zal Hij ons dan vinden: in Christus of buiten Hem? Het zoeken van de Heere totdat we Hem gevonden hebben, kan ook voor de kinderen geen uitstel lijden. Nu staat de deur der genade nog open, niet alleen voor volwassenen, maar juist ook voor kinderen. Als het oordeel komt, is het te laat, voor eeuwig te laat. Vooral de oudere kinderen kunt u erop wijzen dat in de hele geschiedenis regelmatig nauwkeurige tijdsaanduidingen staan (bijv. Gen. 7: 4, 11, 24; 8: 5, 6, 13 en 14). Dat is opvallend. Het wil aangeven dat alles precies volgens Gods plan en op Zijn tijd geschiedt en dat deze gebeurtenis werkelijk geschiedenis is, die gedateerd kan worden.

b. De aarde wordt droog (Gen. 8: 1-19)

UITLEG VAN DE TEKST

Na 150 dagen (inclusief de veertig dagen en nachten) gedacht God aan Noach en al wat met hem in de ark was. Niet dat Hij ze vergeten was, maar de Heere gaat nu Zijn weldaden bewijzen. Hij gedacht aan Zijn verbond met Noach (Gen. 6: 18). In Zijn toorn gedenkt Hij aan Zijn ontfermen. God laat een wind over het water waaien en de wateren worden stil. Ook regent het niet meer en komt er geen water meer uit de aarde omhoog. Het water gaat daardoor langzaam zakken.

Precies vijf maanden na het begin van de zondvloed komt de ark vast te zitten op de Ararat. Aan gezien dit ongeveer gelijk is aan 150 dagen, nemen we aan dat de ark al snel na het zakken van het water vastraakt. Het berglandschap Ararat komen we ook tegen in 2 Kon. 19: 37, Jes. 37: 38 en Jer. 51: 27. Het gaat hier om een gebergte in het noordoosten van Turkije, bij de grens met Armenië. De hoogste top, de naar het landschap genoemde berg Ararat, is een 5137 meter hoge uitgedoofde vulkaan. In de afgelopen jaren zijn er verschillende bergexpedities naar de Ararat ondernomen. Door sommigen is bovenop oud hout gevonden. Ook is er op luchtfoto's iets ontdekt. Maar de onderzoekers verschillen met elkaar van mening of dit nu ook werkelijk resten van de ark van Noach zijn.

Het water zakt verder en na tweeënhalve maand worden de bergtoppen zichtbaar. Noach wacht nog veertig dagen. Dan opent hij het venster van de ark. Wat moet dit voor Noach bijzonder zijn geweest! Hij laat een raaf uit. Dat is een aasvogel die, als er maar een droog plekje is, al in leven kan blijven. Eten is er voor hem genoeg vanwege alle dode dieren (aas). De vogel blijft voortdurend heen en weer vliegen, totdat het water geheel verdwenen is. In de ark keert de raaf niet meer terug. Vervolgens laat Noach een duif uit om te zien hoe ver het water al gezakt is. Deze vogel moet van zaad leven. De duif keert wel terug in de ark. Kennelijk was er voor haar nog niet voldoende voedsel op de aarde. Noach wacht zeven dagen en laat dan de duif opnieuw los. Tegen de avond komt keert de duif terug met een afgebroken olijfblad in haar bek. Wat is dat een heerlijk teken voor Noach en de zijnen. De bomen in de laaggelegen streken steken al boven het water uit! Als hij een week later opnieuw de duif uitlaat, keert zij niet meer terug. Dan - en de datum staat precies in vers 13 vermeld - doet Noach het deksel van de ark af. Bij dit deksel kunnen we het beste aan een beschuttend dekkleed denken dat als (deel van het) dak van de ark diende. Wanneer Noach dit weghaalt, kan hij veel meer zien dan door het venster. Het slot van vers 13 vormt dan ook de climax van het verhaal. In de woorden 'Noach zag toe en ziet, de aardbodem was gedroogd' lezen we verwondering en dankbaarheid. In vers 13 ziet Noach dat de aardbodem gedroogd is, d.w.z. dat er geen water meer op de aardbodem staat. Dat betekent echter nog niet dat de aarde ook al begaanbaar is. Uit vers 14 weten we dat de aarde zo'n twee maanden later is opgedroogd, d.w.z. stevig en hard is. Noach verlaat niet eerder dan op Gods bevel de ark. En zoals God bevolen heeft bij het begin van de zondvloed om in de ark te gaan, zo klinkt, nu de aarde is opgedroogd, het bevel om uit de ark te gaan: Noach, zijn vrouw, zijn zonen en schoondochters en al de dieren.

Nu kan de scheppingszegen over de dierenwereld weer in vervulling gaan, nl. om vruchtbaar te zijn en zich uit te breiden over de aarde (vers 17).

TER OVERWEGING

Op een heerlijke wijze blijkt in dit gedeelte de trouw en de genade van God. En God gedacht aan Noach. Hij gedacht aan Zijn verbond met Noach. Het leek alsof de ark vergeten en verlaten op het water van Gods toorn ronddreef. Het leek misschien wel alsof ze ook in de ark zouden omkomen. Maar God gedenkt. Daarom is er een grens. Daarom houdt het op met regenen. Trek de lijn maar door naar Golgotha. Die grens is getrokken op Golgotha. Daar ontladde zich Gods toorn in de hoogste graad en in de volste maat. Maar daar is de hitte van Zijn gramschap dan ook geblust (Ps. 85). Vanwege dat plaatsvervangende lijden en sterven heeft Christus Gods toorn tegen de zonde gestild voor een ieder die in Hem gelooft.

Hierboven werd al genoemd dat in het formuliergebed voor de doop deze geschiedenis wordt aangehaald. Het is een vergelijking die gegrond is op 1 Petr. 3: 20-21. Onze kanttekenaren leggen het als volgt uit: 'De doop wordt alzo genoemd, omdat hij een sacrament is van onze behoudenis uit het algemeen verderf der wereldse mensen, gelijk de ark was een middel van de lichamelijke behoudenis van Noach en de zijnen uit het verderf der eerste wereld.' Als gedoopten zijn we dus apart gezet. We leven op het erf van het verbond. Dat is een groot voorrecht, maar ook een grote verantwoordelijkheid. Wat doen we daarmee? De doop is geen rustgrond, maar een pleitgrond: Heere, doe zoals Gij gesproken hebt. Als u in de vertelling of daarna iets zegt over de bergexpedities naar de Ararat, is het belangrijk om te zeggen dat zulke onderzoeken best interessant zijn, maar dat het resultaat daarvan niets af doet aan het waarheidsgehalte van de Bijbelse gegevens. Of ze nu iets vinden of niets, de zondvloed heeft werkelijk plaatsgevonden, want de geschiedenis staat in de Bijbel! Een ander mogelijk bewijs ligt niet zo ver bij ons vandaan. Vissers hebben ontdekt dat op een aantal ondiepe plaatsen in de Noordzee een grote hoeveelheid botten te vinden is. Een voor de hand liggende verklaring is dat de dieren tijdens de zondvloed naar hoger gelegen delen zijn gevlucht en toen het water bleef stijgen, daar zijn gestorven. We gaan er dan vanuit dat de Noordzee er voor de zondvloed anders uitzag dan nu. Zonder de Heere wil Noach geen stap doen. Hij wacht dan ook op Gods bevel om de ark te verlaten. En als hij dan de ark verlaat, brengt hij de Heere eerst een offerande van dankzegging. De dankbaarheid mag de grondtoon zijn van het nieuwe leven, dat uit het oordeel van God gered wordt.

Wat doen wij het eerst na ontvangen weldaden, bijv. als we weer mochten herstellen van een auto-ongeluk? Als we door de Heere verlost zijn van zonde en schuld, willen we uit dankbaarheid onszelf en al het onze Gode opofferen tot een welriekende reuk.

c. Gods verbond met Noach (Gen. 9: 8-17)

UITLEG VAN DE TEKST

Vanaf vers 8 maakt God aan Noach en zijn zonen Zijn besluit (uit Gen. 8: 21-22) bekend om nooit meer al het levende door een watervloed te doden en de aarde te verderven. Dit legt de Heere vast in een verbond wat Hij opricht met mens en dier, met allen die uit de ark gegaan zijn en hun nakomelingen. Aan het begin van vers 9 zien we dat het initiatief geheel en al van God uitgaat. Het woordje 'Ik' komt daarna telkens terug. De Heere Zelf stelt alle bepalingen vast en de mens heeft alleen maar Gods verbond te aanvaarden en te geloven.

Als teken van Zijn verbond geeft de Heere de regenboog. Dit teken is om de mens te helpen om zijn vertrouwen te stellen op de belofte van God, dat de aarde nooit meer door water zal vergaan. Zo zeker als je die regenboog in de wolken ziet als het regent en de zon schijnt, zo zeker is die belofte van God. Deze boog is echter niet alleen een teken voor de mens, maar ook voor de Heere Zelf. We lezen dit vooral in vers 16: 'Als deze boog in de wolken zal zijn, zo zal Ik hem aanzien, om te gedenken aan het eeuwig verbond.' Dit betekent dat als wij die prachtige regenboog zien, de Heere hem ook ziet en we zo samen herinnerd mogen worden aan het verbond dat Hij met de mens heeft opgericht. We noemen dit verbond: het Noachitisch verbond.

TER OVERWEGING

De Heere belooft dat Hij de aarde nooit meer door water zal verwoesten. Om het geloof in deze belofte van God te versterken geeft de Heere een verbondsteken. De regenboog is een herinnering aan en een verzekering van het verbond.

We gaan er vanuit dat de regenboog ook vóór de zondvloed te zien is geweest. Maar vanaf het moment dat God Zijn verbond sluit, wordt de regenboog een verbondsteken. Zo heeft de Heere ook het water bij de doop en het brood en de wijn bij het Avondmaal tot tekenen ingesteld. Tekenen, die iets duidelijk maken en iets verzegelen, namelijk Gods beloften. Wanneer de regenboog met die prachtige kleuren schittert aan de hemel, schittert daarin de genade en trouw van God tegenover onze ontrouw. Daar mag u de kinderen met nadruk op wijzen. Aan de regenboog kunnen we zien dat de Heere aan ons denkt en het menselijk geslacht bewaart. Dat is geen vanzelfsprekendheid, maar Gods algemene genade. Daarvoor mogen we de Heere iedere dag danken. De Heere zorgt voor Zijn schepping. Dat verplicht ons om ook goed voor de schepping van God te zorgen. De eerste aarde is met water vergaan. In het Nieuwe Testament lezen we dat deze tweede aarde met vuur gezuiverd en geheiligd zal worden. Er komt een nieuwe hemel en een nieuwe aarde. Daar zal niet de ark van Noach ons brengen. Daar kunnen we alleen komen als we ons door het geloof mogen weten in Hem op Wie de ark van Noach wijst, de Heere Jezus Christus. Hij wil ons van de zonde verlossen en ons voor eeuwig gelukkig maken. Van die belofte dragen we, als we gedoopt zijn, het teken op ons voorhoofd. Daarom mag het ons gebed zijn: 'Heere, doe zoals Gij hebt gesproken om Jezus' wil uit genade alleen!'

GELOOFSLEER

In de tijd van Noach waren er veel mensen die niets met God te maken wilden hebben. Ze hebben de ark links laten liggen. Vandaag de dag klinkt het Evangelie. Er is redding in de Ark van het behoud, Jezus Christus. In de Dordtse Leerregels, hoofdstuk 2 artikel 6 en 7 wordt geschreven over hen die de roep van het Evangelie naast zich neerleggen. Dit gebeurt niet doordat het offer van Christus niet toereikend is, maar door eigen schuld. Maar er is ook een andere kant: zij die echt geloven in Christus' offer, krijgen deel aan Gods genade. God is niemand Zijn genade schuldig en toch deelt Hij uit. Wat een wonder!